

Ca l'Estruch

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector nord-est del terme municipal. Parròquia de Sant Cugat del Racó.
Emplaçament	Ctra de Viver i Serrateix (BV-4235) al km 3,3 camí direcció sud i seguir les indicacions dels rètols.
Alçada:	477
Coordenades:	

Latitud:	41.90983
Longitud:	1.82931
UTM Est (X):	402909
UTM Nord (Y):	4640427

Classificació

Número de fitxa	08141 - 345
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Any	1881-85
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 43.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell 4. Ambiental. Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb el núm. 81.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada

Titular: 08140A007000140000IB

Fitxes associades:

Alzina de ca l'Estruch

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la dt., 29/06/2021 - 11:44

fitxa:

Descripció

Casa de pagès de dimensions força grans, emplaçada en una estribació propera al Pla de Sant Pere, en un terreny rocallós i fonamentada sobre la roca. Consta d'una part residencial formada per dos cossos adossats de planta més o menys quadrada (amb planta baixa més dos pisos) i té un altre cos adossat al nord així com coberts a llevant. En aquests coberts hi ha la premsa i dues tines quadrades

Els dos cossos residencials corresponen a dues èpoques clarament diferenciades: el de llevant és l'originari (dels anys 1880) i el de ponent es construí cent anys més tard (a la dècada de 1980) amb un llenguatge arquitectònic que reinterpreta l'estil vuitcentista popular que caracteritza el cos originari. Tota la façana principal queda encarada vers migdia. La part antiga s'ordena a partir de tres eixos verticals d'obertures, amb el central remarcat per la presència del portal (d'arc escarser) i balcons al seu damunt. Totes les obertures són emmarcades amb maó sobre un parament de maçoneria a pedra vista. La part moderna s'estructura també en base a un esquema tripartit, amb un balcó porxat al primer pis i obertures amb arcs emmarcats amb maó. El disseny d'aquest segon cos s'inspira en certes formes del modernisme, per exemple en les columnes salomòniques de maó o en la composició asimètrica de la façana lateral.

A la part posterior el cos adossat és bàsicament de construcció moderna, aixecat sobre una antiga terrassa i un femer que encara es conserven. Antigament en aquest sector hi havia també corts de porcs.

Observacions:

Informació facilitada pels propietaris de la casa

Història

Ca l'Estruch es va construir entre els anys 1881 i 1885 per part de cinc germans (Joan, Josep, Francisco, Filomena i Jaume Estruch) que eren fills de Jaume Estruch Rossell i havien nascut a la Penyora, una masoveria del mas Gusart, prop del Mujal. Eren els anys anteriors a l'arribada de la plaga de la fil·loxera, i Joan va comprar unes terres per fer-s'hi una casa amb l'ajuda dels seus germans, un dels quals, Jaume, era picapedrer. D'aquesta manera van passar a ser amos, després de moltes generacions de ser masovers, des que el seu avantpassat Benet va marxar de la masia de ca l'Estruch, de Clariana de Cardener. Al principi els germans Estruch van viure junts a la casa, però després els fadrísters en casar-se van anar marxant. Cada any per Sant Jaume (la Festa Major) es tornaven a reunir a la casa que havien construït tots plegats. Això va durar fins a l'esclat de la Guerra Civil, i es diu que solien ajuntar-s'hi fins a una seixantena de persones.

En el moment inicial van plantar molta vinya, però aviat van patir les conseqüències de la fil·loxera. Aleshores Joan, Josep i un amic de les Collades, van viatjar al Rosselló per anar a buscar peus americans i poder replantar les vinyes. Es diu que van plantar una mica més de quinze mil ceps, de manera que a l'heretat de ca l'Estruch la vinya va tornar a tenir un fort impuls, fins ben bé la dècada de 1940. I com que van empeltar els bords d'una malvasia roja que havia sobreviscut a la fil·loxera, foren dels primers a tornar

a tenir ceps en producció; aleshores els vinyaires de la zona hi anaren a buscar empelts d'aquella malvasia roja i l'anomenaren "malvasia de l'Estruch", nom amb el qual avui figura encara al banc ampelogràfic de Montpellier SupAgro.

Els hereus de la família Estruch han continuat al front de la casa de manera ininterrompuda. Després de Joan el següent hereu fou Ramon, després Joan, i l'actual propietari és Andreu Estruch. La seva filla és Maria Estruch Subirana. A la dècada de 1980 la casa s'amplià amb el cos de ponent i s'hi van fer reformes. Maria Estruch és filòloga i estudiosa de la cultura popular. Ha fet recerca sobre diversos aspectes etnològics de la zona, que estan publicats al seu blog "Arrels".

Bibliografia

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 43.EA

ESTRUCH SUBIRANA, Maria. *Conte per a infants* (relat inèdit sobre la història de ca l'Estruch).

PIÑERO, J. (1994). *Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs*. Ajuntament de Navàs. Fitxa RU. 53.

